

A zsinagóga történetéről:

A Táncsics Mihály utca 23. szám alatti zsinagóga 1461-ben épült és 1686. szeptember 2-án, Buda visszafoglalásakor pusztult el.

A betemetett romok egy része 1964-ben előkerült, majd a próbafeltárás során kiderült, hogy a föld alatt Európa egyik legnagyobb gótikus zsinagógója rejtőzik meglepő épségben. A teljes feltárás azonban elmaradt és a kutató árkot visszatemetették.

Az elmúlt évtizedekben több szervezet és magánszemély, Budai Polgárok Társasága, Budapesti Városvédő Egyesület, Magyar Zsidó Kulturális Egyesület Schulhof Foundation, Gláser Jakab Emlékalapítvány, Budai Aurél, Joszi Ben Nun, Vízi E. Szilveszter tett azért, hogy a zsinagóga ügyét minél többen megismerjék és küzdött azért, hogy elérjék az ásatás folytatását és a maradványok láthatóvá tételét.

Magyarországon ebből a korból nem ismerünk ilyen épségben megmaradt, hasonló méretű építészeti emléket, az épület méreteivel csak a regensburgi zsinagóga vetekedhetett.

Az épület késő gótikus stílusban épült, kéthajós, középen három oszlopos, 9 méter magas, eredetileg csúcsíves boltozatokkal fedett, gazdagon tagozott nagyméretű csarnok, amelynek mérete 26x11 méter.

A zsinagóga történetének legfontosabb állomásai:

- 1461-ben építette Mendel Jakab, a budai zsidók prefektusa
- 1526-ig használták eredeti formájában
- 1530-as budai ostromban megsérült és csak 1541-ben állították helyre részlegesen és kezdték el újra használni
- 1686-ban az ostrom során fölégették, majd a várba költöző lakosok a benne lévő holttestekkel együtt betemetették
- 1964-ben a Budai Várban végzett felújítási munkálatok alkalmával Zolnay László vezető régész felfedezett egy épület maradványt, melyről Scheiber Sándor professzornak köszönhetően kiderült, hogy vélhetően azonos a vélhetően 1461-ben épült, elveszettnek hitt Mendel-féle zsinagógóval
- 1965-ben visszatemetették a csak részben feltárt épületet

Budai Aurél, a feltárásban résztvevő építész, Czétényi Piroska, Bánszky Szabolcs és Erdélyi-Gáspár Judit építészmérnökök azóta folyamatosan fáradoztak azon, hogy elérjék a teljes feltárást és részleges rekonstrukciót.

